

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Sähköisen asioinnin ensisijaisuus

Hallituksen strategiaistunto 29.1. 2018

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Sähköisen asioinnin ensisijaisuuden tavoitetila 2022

Tavoitetilassa 2022

- **Viranomaiset** ovat velvoitettuja tarjoamaan luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille saavutettavia ja laadukkaita digitaalisia palveluja ensisijaisena vaihtoehtona.
- Viranomaisten on järjestettävä henkilön asemaan, oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvä viestintä niin, että sähköinen kanava on aina käytettävissä.
- **Yrityksille**, yhteisöille ja muille elinkeinotoimintaa harjoittaville digitaalisten palvelujen käyttö asiointissa ja viestinvälityksessä on velvoittavaa.
- Luonnollisten henkilöiden (**kansalaisten**) asiointi ja viestinvälitys tapahtuu ensisijaisesti digitaalisesti. Henkilöitä ei kuitenkaan velvoiteta sähköiseen asiointiin.

Hallituskaudella toteutettavat toimenpiteet

1. Määritellään sähköisen asioinnin ja viestinvälityksen toimintamallit

Ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekartta –työryhmän selvityksessä todettiin, että hallinnon toimintatavat ja menettelyt sähköisessä asiointissa vaihtelevat ja ovat epäyhtenäisiä. Tämä epäyhtenäisyys vaikeuttaa sähköisen asioinnin edistämistä kohti ensisijaista toimintatapaa.

- Määritetään yhdenmukaiset sähköisen asioinnin toimintatavat yli hallinnonala- tai prosessirajojen
 - Kuvataan luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden asiointiin hallinnossa tavoitteena olevat yhtenäiset sähköiset asiointi- ja toimintatavat. Valmistelussa otetaan huomioon myös lainkäyttöprosessien erityistarpeet, kuten oikeusturvavaatimukset.
 - Tehdään ehdotukset tekoälyn mahdollisuuksien hyödyntämisestä hallinnossa asioinnin ja digitaalisten palvelujen kehittämisessä.
 - Toteutetaan Suomi.fi –viestit ja Valtuudet –palveluiden laajamittainen käyttöönotto. Viestit-palvelun käyttöönottojen tueksi on VM:n myöntämä rahoitus julkishallinnon viranomaisille.
 - Laaditaan esitys yritysten, yhteisöjen ja muiden elinkeinotoimintaa harjoittavien velvoittamisesta digitaalisten palvelujen käyttöön
- Mukaan kansalaisjärjestöt ja tutkijat (Digi arkeen –neuvottelukunta), elinkeinoelämän toimijoita, palvelujen kehittäjiä ja lainsäädännön asiantuntijoita
- **Vastuutahot:** valtiovarainministeriö sekä kaikki hallinnonalat ja viranomaiset (ml. kunnat) ja palvelujen käyttäjien edustajat.

2. Toteutetaan lainsäädäntötoimenpiteet

- Sähköisen asioinnin järjestämistä ja toteuttamista koskevat säännökset uudistetaan, HE-luonnos digitaalisten palvelujen järjestämisestä lausunnoilla (VM):
 - Saavutettavuusdirektiivin iplementointi,
 - Viranomaisen palveluja ja toimintaa koskevan tiedon saatavuuden parantaminen,
 - Viranomaisen velvollisuus tarjota asiakkaalle mahdollisuus hoitaa asiointinsa sähköisesti,
 - Viranomaisten digitaalisia palveluita koskevia tietoturvallisuuden minimivaatimukset (suojatun yhteyden käyttäminen),
 - Sähköisen tunnistamisen vaatimisen yleiset perusteet.
 - Em. säännökset eivät koske sähköisen asioinnin menettelysäännöksiä (OM)
- Täydennetään sähköisen asioinnin tukipalveluja koskevia säännöksiä (VM)
- Selvitetään toimialojen ja asiaryhmien asiointimenettelyjä ja digitaalisia palveluja ohjaavan lainsäädännön nykytila ja määritetään muutostarpeet (asetetaan selvityshenkilö)
- Selvitysten valmistuttua käynnistetään sähköisen asioinnin menettelyjä koskevan sääntelyn uudistamisen (OM) ja kukin ministeriö omaa toimialaansa koskevan sääntelyn uudistamisen
- Lainsäädännön kehittämisessä otetaan huomioon tekoälyn käytön edellytykset ja sen hyödyntämisestä tehdyt valmistelulinjaukset

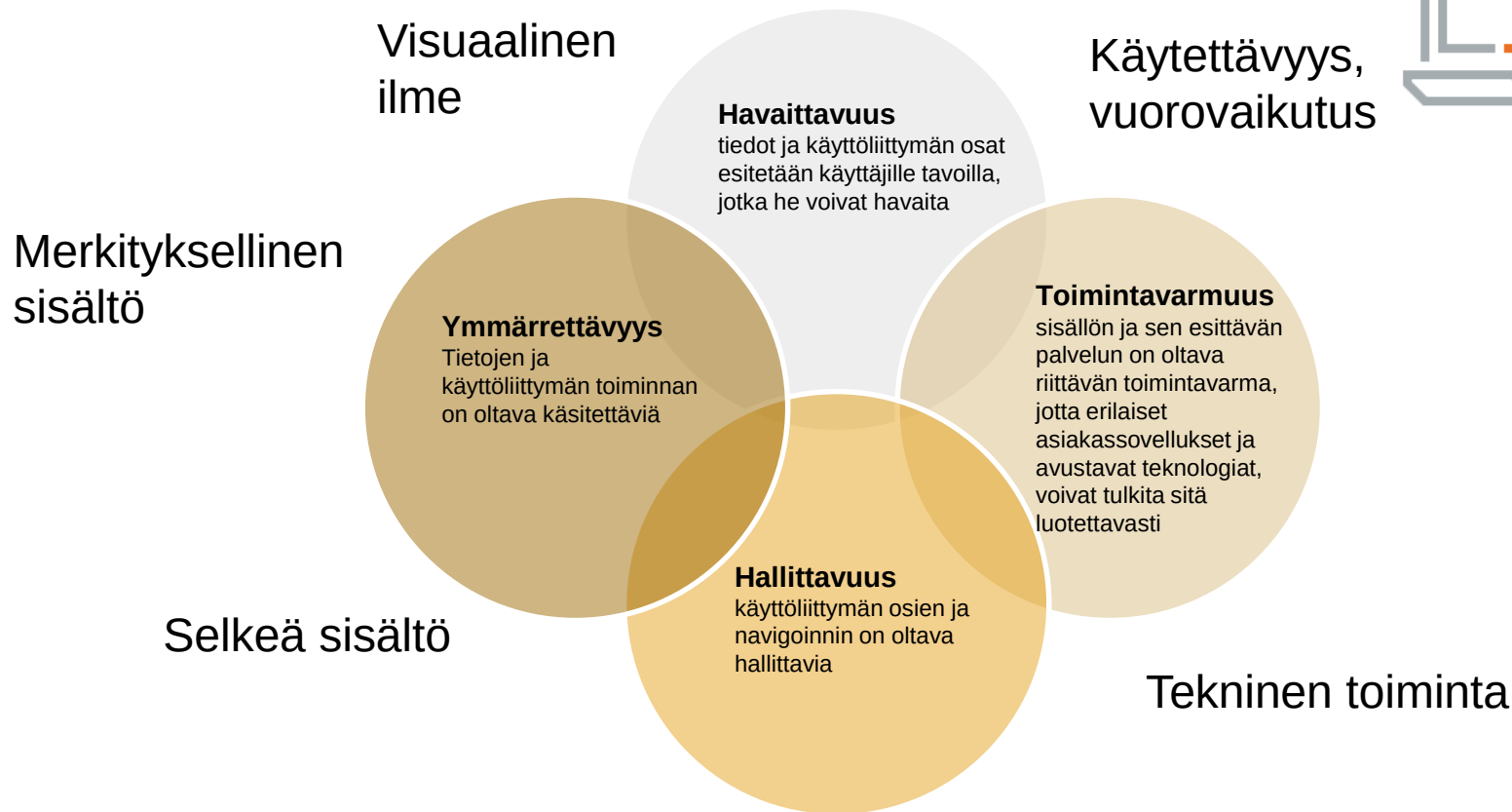
3. Parannetaan digitaalisten palvelujen laatua ja saavutettavuutta

- Muodostetaan tiekarttatyön pohjalta digitaalisten palveluiden laatukriteeristö
 - Liitetään talouspoliittisen ministeriövaliokunnan 4.4.2017 linjaamaan ja hallituksen puoliväliriihessä päättämään digitalisaatiota koskevien investointien ohjausmalliin tukemaan rahoituspäätösten tekemistä
 - Käynnistetään kriteeristöön pohjautuva palvelujen laadun kehittymisen seuranta palveluntuottajien itsearviointina
- Palveluita kehitetään vastaamaan saavutettavuusdirektiivin vaatimuksia. Lainsäädäntö tulee voimaan asteittain voimaan 9/2018 alkaen.
- Puolesta asiointi –mahdollisuus liitetään kaikkiin digitaalisiin palveluihin. Palvelu on valmiina hyödynnettäväksi.
- Valtakunnallinen kansalaisten digipalveluiden tuen toimintamalli käynnistetään. Toimintamalliehdotus lausuntokierrokselle 1/2018. Tuen tarjoajiksi esitetään maakuntia.
- Väestörekisterikeskuksen ja maistraattien muodostama ”digivirasto” aloittaa toimintansa 2020.
- **Vastuutahot:** valtiovarainministeriö, Väestörekisterikeskus, kaikki hallinnonalat ja viranomaiset (ml. kunnat)
- Toimenpiteet toteutetaan asettamalla tarvittavia työryhmiä ja osoittamalla tehtäviä asianomaisille viranomaisille. Palvelujen käyttäjät osallistetaan toimenpiteiden toteuttamiseen.

Saavutettavuusperiaatteet

**Tausta - sähköisen asioinnin
ensisijaisuuden edistäminen tähän
mennessä hallituskaudella**

Taustaa

- Hallituksen strategiaistunnon linjaus sähköisen asioinnin ja viestinvälityksen käyttövelvoitteesta 26.9.2016
 - Sähköinen postilaatikko, lain tasolla turvataan asiointipalvelut muilla keinoilla jos ei voi käyttää digipalveluja, käyttövelvoitteen laajennus kansalaisten sähköiseen asiointiin
- Ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekarttatyöryhmä 21.12.2016 – 30.6.2017
 - Tiekartta totaminry 27.6.2017
 - Ensisijaisuus Digi arkeen neuvottelukunta 18.9.2017
 - Tiekarttaraportti lausunnoilla 28.8.2017-26.9.2017
 - Lausuntoja 32 kpl

